

Η σωματική απεικόνιση ως βιογραφική αποδιοργάνωση: Στίγμα παχυσαρκίας και κοινωνική ζωή των ατόμων

Η κοινωνική κατασκευή της εικόνας του σώματος

Στίγμα: Θεωρητικό πλαίσιο

Στίγμα χρόνιας νόσου: Παχυσαρκία & επιπτώσεις στην κοινωνική ζωή των ατόμων

Συμπεράσματα

Ενδυνάμωση και αντίσταση

Βιβλιογραφία

irforum
ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ & ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

4η Συνάντηση Διαδικτυακή Εκδήλωση,
11 – 13 Μαρτίου 2022
«Παχυσαρκία: Μια πανδημία επικίνδυνη για
την υγεία, την κοινωνία και την οικονομία»

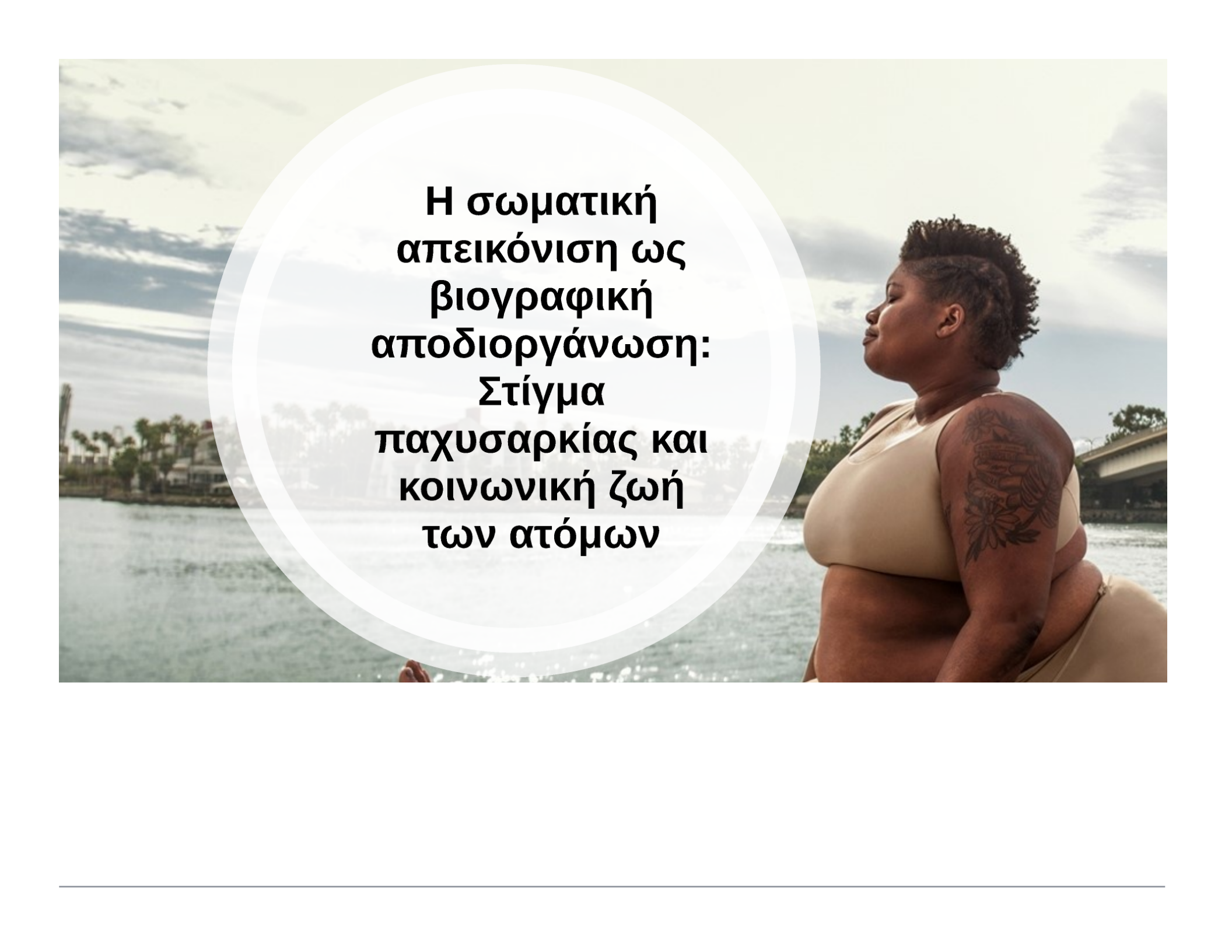
**Η σωματική απεικόνιση ως βιογραφική αποδιοργάνωση:
Στίγμα παχυσαρκίας και κοινωνική ζωή των ατόμων**

Θεόδωρος Φούσκας
Επίκουρος Καθηγητής

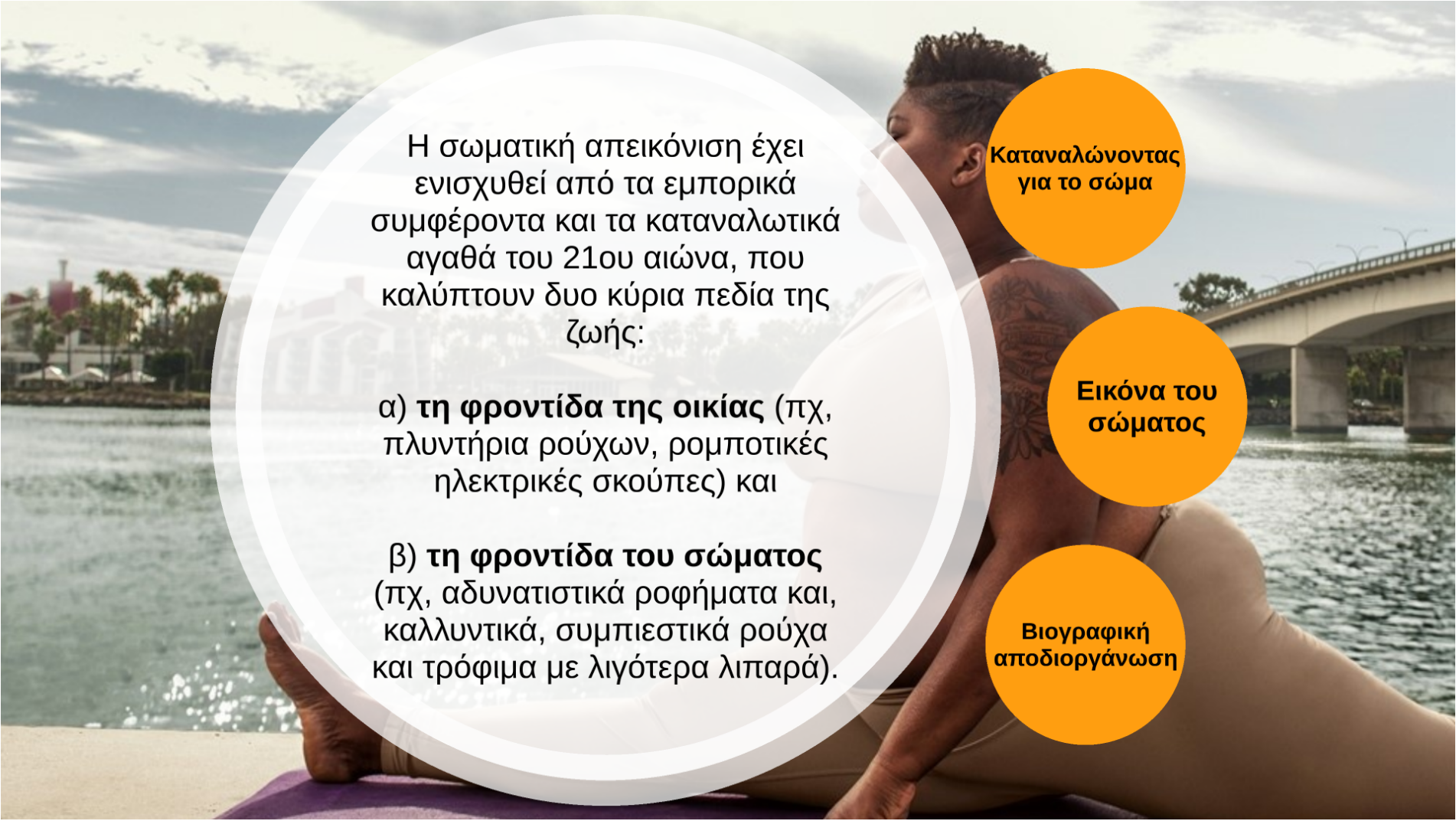

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας

A photograph of a woman with a large, dark tattoo on her right shoulder, looking out over a body of water. The text is overlaid on a white circular graphic in the center of the image.

**Η σωματική
απεικόνιση ως
βιογραφική
αποδιοργάνωση:
Στίγμα
παχυσαρκίας και
κοινωνική ζωή
των ατόμων**

Η σωματική απεικόνιση έχει ενισχυθεί από τα εμπορικά συμφέροντα και τα καταναλωτικά αγαθά του 21ου αιώνα, που καλύπτουν δυο κύρια πεδία της ζωής:

α) τη φροντίδα της οικίας (πχ, πλυντήρια ρούχων, ρομποτικές ηλεκτρικές σκούπες) και

β) τη φροντίδα του σώματος (πχ, αδυνατιστικά ροφήματα και, καλλυντικά, συμπιεστικά ρούχα και τρόφιμα με λιγότερα λιπαρά).

Καταναλώνοντας
για το σώμα

Εικόνα του
σώματος

Βιογραφική
αποδιοργάνωση

Το στίγμα για το σωματικό βάρος, αναφέρεται στην τήρηση αρνητικών στάσεων απέναντι στα άτομα αποκλειστικά και μόνο λόγω του βάρους και της εικόνας του σώματός τους.

Πώς εκφράζεται το στίγμα;

Λεκτικά (π.χ. αρνητικά σχόλια)

Σωματικά (π.χ. στάση σώματος, χειρονομίες)

Με εκφράσεις του προσώπου (π.χ. βλέμμα)

- Το σώμα γίνεται από από τη μια πεδίο ικανοποίησης κι από την άλλη μια απεικόνιση ευτυχίας επιτυχίας
- Η εμφάνιση του σώματος αντικατοπτρίζει τον εσωτερικό εαυτό - το να φαίνεσαι καλά σημαίνει ότι αισθάνεσαι καλά(:)
- Εμπορευματοποίηση της φροντίδας του σώματος και του υγιεινού τρόπου ζωής
- Ενθάρρυνση της αυτο-παρατήρησης της σωματικής υγείας και εμφάνισης
- Το κίνητρο του κέρδους που αποκομίζεται από τον τρόπο ζωής
- Συνηθισμένα στοιχεία της προσέγγισης της φροντίδας του σώματος από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τη βιομηχανία «διατήρησης της φόρμας» (fitness), τις εταιρίες αθλητικών ειδών (ένδυση και υπόδηση), το marketing προϊόντων διατροφής, τροφίμων
- Μέσα κοινωνικής δικτύωσης, σύνδεση πρόκλησης θαυμασμού και αντίθετου φύλου με την εικόνα του σώματος
- Στον δυτικό κόσμο τα πρότυπα για το σώμα επιτάσσουν ότι μια καλή εξωτερική εμφάνιση χαρακτηρίζεται από ένα λεπτό σώμα

η μεταβολή της κατάστασης της υγείας του ατόμου ή του σωματικού βάρους ή της σωματικής εικόνας μπορεί να γίνει αντιληπτή ως μια βιογραφική αποδιοργάνωση (biographical disruption) (Bury, 1982)

Δεν επηρεάζει μόνο το φυσικό σώμα κάποιου, αλλά την τροχιά ολόκληρης της ζωής του σε διάφορα επίπεδα (επαγγελματικό, κοινωνικό, λειτουργικό

Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει μια διαδικασία απώλειας του εαυτού. Μπορεί επίσης να χρησιμεύσει ως σημείο καμπής της ζωής, το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει την αλλαγή ταυτότητας.

- Ένας από τους τομείς στους οποίους οι διακρίσεις βάρους είναι πιο εμφανείς είναι η απασχόληση.
 - Οι πάσχοντες από παχυσαρκία λαμβάνουν χαμηλότερους μισθούς, δουλεύουν περισσότερες ώρες.
-

- υποστήριξη συγγενών και/ή φίλων/συντρόφων
- αν το μέλος μιας οικογένειας --> είναι πιθανό ότι αυτό θα έχει αντίκτυπο και στην υπόλοιπη οικογένεια, στο μέτρο που θα χρειαστεί να ληφθούν αποφάσεις σχετικά με τις ευθύνες για τη φροντίδα του
- οικονομικών συνεπειών
- απομάκρυνση και εντάσεις

γιατί;

- οι άνθρωποι θα αντιδράσουν διαφορετικά απέναντι σε κάποιον που πάσχει από μια ασθένεια που θεωρείται πολύ σοβαρή και απειλητική για τη ζωή και σε κάποιον που πάσχει από μια λιγότερο σοβαρή πάθηση
 - για παράδειγμα ο έλεγχος διαίτας ή η άσκηση --> συνήθως απαιτεί την υποστήριξη συγγενών/φίλων και/ή συντρόφων που μπορούσαν να συνεργήσουν στο εγχείρημα
-

Βιβλιογραφία

- Bidstrup, H., Brennan, L., Kaufmann, L. et al. (2022). Internalised weight stigma as a mediator of the relationship between experienced/perceived weight stigma and biopsychosocial outcomes: a systematic review. Int J Obes 46, 1-9. <https://doi.org/10.1038/s41366-021-00982-4>
- Κορνηλάκη, Αικ. (2011). Το στίγμα της παχυσαρκίας και οι επιπτώσεις του στη συναισθηματική και κοινωνική ζωή των παιδιών: μια βιβλιογραφική ανασκόπηση, Ψυχολογία, 18(2): 176-191.
- Μανιός, Ι. κ.ά. (2022). Παχυσαρκία και συνοδά καρδιομεταβολικά νοσήματα: Αιτίες - Συνέπειες - Λύσεις. Αθήνα: διαΝΕΟΣΙΣ https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2022/02/obesity_final11022022.pdf
- Rubino, F., Puhl, R.M., Cummings, D.E. et al. (2020). Joint international consensus statement for ending stigma of obesity. Nat Med 26, 485-497. <https://doi.org/10.1038/s41591-020-0803-x>
- WHO (2017). Weight bias and obesity stigma: considerations for the WHO European Region. https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0017/351026/WeightBias.pdf
- Nettleton S., (2002). Κοινωνιολογία της υγείας και της ασθένειας. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Θεόδωρος Φούσκας
Επίκουρος Καθηγητής
Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας
Σχολή Δημόσιας Υγείας
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Email: tfouskas@uniwa.gr

Βιβλιογραφία

- Bidstrup, H., Brennan, L., Kaufmann, L. et al. (2022). Internalised weight stigma as a mediator of the relationship between experienced/perceived weight stigma and biopsychosocial outcomes: a systematic review. Int J Obes 46, 1-9. <https://doi.org/10.1038/s41366-021-00982-4>
- Κορνηλάκη, Αικ. (2011). Το στίγμα της παχυσαρκίας και οι επιπτώσεις του στη συναισθηματική και κοινωνική ζωή των παιδιών: μια βιβλιογραφική ανασκόπηση, Ψυχολογία, 18(2): 176-191.
- Μανιός, Ι. κ.ά. (2022). Παχυσαρκία και συνοδά καρδιομεταβολικά νοσήματα: Αιτίες - Συνέπειες - Λύσεις. Αθήνα: διαΝΕΟΣΙΣ https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2022/02/obesity_final11022022.pdf
- Rubino, F., Puhl, R.M., Cummings, D.E. et al. (2020). Joint international consensus statement for ending stigma of obesity. Nat Med 26, 485-497. <https://doi.org/10.1038/s41591-020-0803-x>
- WHO (2017). Weight bias and obesity stigma: considerations for the WHO European Region. https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0017/351026/WeightBias.pdf
- Nettleton S., (2002). Κοινωνιολογία της υγείας και της ασθένειας. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Θεόδωρος Φούσκας
Επίκουρος Καθηγητής
Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας
Σχολή Δημόσιας Υγείας
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Email: tfouskas@uniwa.gr